

ČESKÁ REPUBLIKA

Česká školní inspekce

Inspektorát v kraji Vysočina – oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Pomocná škola pro žáky s více vadami Jihlava, Březinova 31

586 01 Jihlava

Identifikátor školy: 618 700 684

Termín konání tematické inspekce: 17. a 18. únor 2003

Čj.	112 33/2003-11003
Signatura	tk2nw101

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Pomocná škola pro žáky s více vadami je zařazena do sítě škol jako příspěvková organizace zřízena Statutárním městem Jihlava Zřizovací listinou. Škola sdružuje 6 tříd pomocné školy pro žáky s více vadami, 1 třídu přípravného stupně pomocné školy a školní družinu.

Ve třídách pomocné školy jsou vzděláváni žáci z celého kraje Vysočina.

Inspekce byla uskutečněna ve speciální třídě pro žáky s lékařskou diagnózou autismus. Pro školní rok 2002/2003 je ve třídě zapsáno šest žáků ve věku od 6 do 17 let. Mimo tento počet je jeden žák s diagnózou autismus integrován ve třídě pomocné školy pro žáky s více vadami.

Čtyři žáci jsou klienty Denního a týdenního pobytu mládeže Jihlava (ústav sociální péče pro osoby s mentálním postižením). Dva žáky do školy doprovází zákonní zástupci.

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční činnosti bylo sledování a zhodnocení:

- personálních a materiálně technických podmínek vzdělávací činnosti,
- speciálních podmínek podmiňujících strukturovaný režim výuky,
- průběhu vzdělávání – individuální vzdělávací programy,
- účinnost spolupráce učitelů s pracovníky SPC,
- dostupnost speciálních tříd pro žáky s lékařskou diagnózou autismus.

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Speciální třída má pro svou vzdělávací činnost velmi dobré personální podmínky. Obě pedagogické pracovnice splňují podmínku pedagogické způsobilosti, jedna i odborné způsobilosti pro práci v pomocné škole. Chybějící kvalifikace je nahrazována průběžným dalším vzděláváním, jak formou samostudia aktuálních odborných publikací, tak i účastí na seminářích pořádaných Asociací pomáhající lidem s autismem (APLA 1, 2). Dále ve speciální třídě pracuje pomocná asistentka, placená z prostředků Úřadu práce v Jihlavě.

Pozitivní vliv na celkovou atmosféru třídy má nižší počet docházejících dětí. Jejich počet je téměř ideální. Pokles docházky je ovlivněn lékařskými zákroky a následnou lázeňskou rehabilitační péčí. Organizace a využití pracovní doby pedagogických pracovníků je efektivní a umožňuje individuální práci s dětmi.

Ředitelka školy jasně stanovila kompetence jednotlivých pracovníků, pravidla provozu a informace pro rodiče ve školním řádu a ve vnitřním řádu školy. V těchto dokumentech jsou dány převážně povinnosti, částečně jsou stanovena i práva.

Informační systém třídy je funkční. Pracovnice i rodiče jsou informováni o organizačně provozních záležitostech včas a v potřebném rozsahu. Ochrana důvěrných informací a dat je zajištěna. Pomocná škola deklaruje otevřenost rodičům a počítá s jejich aktivním podílem na životě školy (třídy). Mnozí rodiče toho také využívají. Jsou přítomni práci s dětmi nebo se účastní nejrůznějších aktivit, které škola nabízí. Jak vyplynulo z dotazníku pro rodiče, všichni, kteří se zúčastnili ankety, vyjádřili celkovou spokojenost s kvalitou práce školy.

Pomocná škola nabízí sedm zájmových útvarů, které z 50 zapsaných žáků navštěvují 44 žáci (keramický kroužek, cyklistika, plavání, gymnastika, přizpůsobené sporty, logopedický

kroužek a dětský koutek). Ze speciální třídy s diagnózou autismus nelze této nabídky využívat. Škola dává těmto aktivitám velký prostor. Výhodou je, že je provádí převážně pracovnice pomocné školy.

Vedení školy reaguje na nové podněty a tendence ve speciálním školství a snaží se je realizovat v praxi. Ředitelka školy se cílevědomě zaměřila na získání a motivování zaměstnanců ke kvalitní odborné speciálně pedagogické péči, což se jí daří. Uplatňuje participační styl řízení a efektivně využívá odborné způsobilosti a možností pracovníků. Zajišťuje dostatek vhodné odborné literatury, aktivně se zúčastňuje různých seminářů. Podporuje další vzdělávání pedagogických pracovníků, systematicky s ním pracuje a poskytuje metodickou pomoc. Pro hodnocení pracovníků stanovila kritéria, kterých účinně využívá k motivaci a oceňování kvality práce. Má vytvořený účinný a diferencovaný systém kontrolní činnosti, který plní funkci zpětné vazby. Vychází z pravidelně a dobře prováděné analýzy, z plánu kontrol a hospitační činnosti. Stanovený plán kontrol a hospitací je promyšleně využíván a pravidelně vyhodnocován.

Celkově jsou personální podmínky vzdělávací činnosti hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ TECHNICKÝCH PODMÍNEK A SPECIÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVACÍ ČINNOSTI

Pomocná škola je umístěna v prostorách bývalých jeslí, v klidové části sídliště. Budova je dvoupatrová, přízemní s bezbariérovým prostředím. Je obklopena krásnou dobře udržovanou zahradou s členitým povrchem a vzrostlou zelení. Vnitřní uspořádání školy, jeho členění s vhodným prostorovým řešením tříd tvoří funkční a bezpečné prostředí, které podněcuje ke spontánním i plánovaným činnostem. Všechny prostory jsou čisté, světlé a tepelně na velmi dobré úrovni.

Třída pro žáky s diagnózou autismus je prostorná, členěná do boxů. V rámci strukturovaného učení je využíván i prostor relaxační místnosti, cvičebny, keramické dílny, logopedické místnosti a hudebny. Prostory pro výchovu mimo vyučování jsou upraveny a zařízeny odlišně od vybavení učebny. Počet a vybavení hygienických zařízení včetně prostor šatny odpovídá právní normě.

Vybavení školy (třídy) hračkami, učebními pomůckami, didaktickou a informační technikou včetně osobních počítačů, materiálem pro jednotlivé výchovy a tělovýchovné nářadí a náčiní je dostatečné pro všechny věkové skupiny. Ve třídách je dostatek dětské i odborné literatury.

Pomocná škola se programově věnuje vytváření zdravých podmínek duševní hygieny pro všechny zúčastněné na pedagogickém procesu. Prostředí je podnětné, nápadité, estetické s řadou center hrových aktivit, pomůcek i hraček žákům volně dostupným. Vytváří pocit bezpečí, jistoty, důvěry a rozvíjí aktivitu dětí. Strukturovaným uspořádáním činností během dne se třída pro žáky s diagnózou autismus přizpůsobuje potřebám žáků (struktura v oblasti oblékání, svlékání, komunikace, vizualizace, stolování, stimulace..). Pomůckou komunikace je Nástěnka a denní program každého žáka (program TEACCH). Na základě režimových karet každé dítě ví, co bude dělat (vidí – kde, ví – jak a s kým). Každé dítě má pod svým jménem fotografie nebo obrázky činnosti toho kterého dne. Do činností nejsou děti nuceny a vybírají si je svobodně. Pitný režim je ve třídě zajištěn a žáky využíván.

Nadstandardní vybavenost školy a třídy je hrazena z prostředků získaných z realizovaných projektů, grantů a od sponzorů.

Vedení školy při hospitační a kontrolní činnosti sleduje využívání materiálních zdrojů. Při jejich postupném doplňování vychází z potřeb jednotlivých dětí a pořizují je s rozmyslem a uvážlivě, s ohledem na priority pomocné školy.

Materiálně technické a speciální podmínky vzdělávací činnosti jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré s nadprůměrnou úrovní.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ

Ve třídě pro žáky s diagnózou autismus a s těžkým postižením expresivní složky řeči jsou hlavním měřítkem pro vzdělávání žáků jejich schopnosti a možnosti. Pro všechny žáky jsou vypracovány individuální vzdělávací plány sledující rozvoj konkrétního žáka v nejproblematičtějších oblastech. Byly projednány s rodiči, jsou průběžně vyhodnocovány. Výuka probíhá převážně individuálně v boxech. S jedním žákem asistentka pracuje mimo třídu. Důvodem jsou mimovolní hlasité projevy žáka. Nové úkoly jsou nacvičovány pouze při individuální práci (učitel – žák), teprve po zvládnutí jsou dětem předkládány formou kódovaných úloh pro samostatnou práci. Během činnosti je jim poskytována pomoc a podpora. Pro nácvik některých činností žáci využívají procesuální schémata, která jsou založena na principu vizualizace. S využitím speciálních i běžných pomůcek (PC s dotykovým monitorem, speciální výukové programy, laminované pomůcky se suchými zipy, učebnice pro pomocné školy...) učitelky upevňovaly a procvičovaly dovednosti žáků. Učitelky i asistentka respektovaly možnosti žáků, jejich unavitelnost i momentální stav. Trpělivá a otevřená komunikace byla hlavním prostředkem pro motivaci žáků. Pro rozvoj řeči byla využívána alternativní komunikace, tj. komunikační slovníky, předmětová komunikace. U žáka, který nechápe spojení předmět – fotografie – obrázek, piktogramy, komunikační karty, tranzitní karty, fotografie a obrázky. O pokrocích žáků si učitelka vede záznamy, které jsou východiskem pro další vzdělávací postupy. Výuka byla propojena s praktickými zkušenostmi žáků z každodenního života a vhodně volenými činnostmi a metodami směřovala k vytváření dovedností významných pro život. Důsledným vedením k dokončování úkolů byly rozvíjeny i volní vlastnosti. Vzájemná interakce ve třídě odrážela vztahy důvěry a vzájemného respektování. Při hodnocení jsou zohledňovány zvláštnosti žáka, úsilí i stupeň postižení. Pro splnění úkolů je využíváno vnitřní motivace žáků.

Průběh vzdělávání ve třídě pro žáky s diagnózou autismus je celkově hodnocen jako velmi dobrý.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Rozhodnutí o zařazení do sítě škol je v souladu se Zřizovací listinou Pomocné školy pro žáky s více vadami Jihlava, Březinova 31.

Prostřednictvím registrovaného Občanského sdružení Kamínek při Pomocné škole pro žáky s více vadami se škola zapojuje do grantů, projektů a soutěží pro neziskové organizace organizovaných Nadací rozvoje občanské společnosti, krajem Vysočina, Kontem Bariéry, Grundtvig 2 „sport pro integraci“... Škola tak získává finanční prostředky a zvyšuje povědomí veřejnosti o problematice a potřebách jedinců s mentálním a kombinovaným postižením.

Partnerem projektů školy je Sdružení pro pomoc mentálně postiženým Jihlava.

Spolupráce školy s koordinačními pracovníky SPC Havlíčkův Brod v oblasti autismu zatím nepřináší potřebnou pomoc. Psycholožka SPC Jihlava, která absolvovala kurz APLA zaměřený a strukturovaný směrem k psychologům, provádí speciálně pedagogickou a psychologickou diagnostiku žáků. Podílí se i na tvorbě individuálních vzdělávacích plánů, poskytuje účinnou poradenskou a metodickou pomoc. Realizuje pravidelné, v případě potřeby i nepravidelné návštěvy ve škole.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí MŠMT o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení od 1. 1. 2003, čj. 28 484/02-21 ze dne 17. 12. 2002,
2. Zřizovací listina Statutárního města Jihlava ze dne 26. 6. 2001 v souladu s usnesením Zastupitelstva města Jihlavy ze dne 26. 6. 2001, čj. A/01/001808,
3. osobní dokumentace žáků s postižením,
4. individuální vzdělávací programy,
5. třídní knihy,
6. třídní výkazy a vysvědčení,
7. záznamy z pedagogických rad a z jednání metodické komise,
8. plán a záznamy z kontrolní činnosti.

ZÁVĚR

Personální obsazení třídy pro žáky s diagnózou autismus umožňuje realizaci vzdělávací činnosti.

Prostředí a vybavenost pomocné školy (třídy pro žáky s diagnózou autismus) z hlediska materiálně technických a speciálních podmínek umožňuje realizaci vzdělávací činnosti.

Výchovně vzdělávací činnost třídy pro žáky s diagnózou autismus je pedagogickými pracovníky promyšlená a cílevědomá. Přebývá pozitivní sociální klima s respektem k potřebám dětí s důrazem na pokládání základů k osvojení zdravého životního stylu, pozitivních postojů, dovedností a ochranných kompetencí jako hlavní nástroje primární prevence.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Mgr. Eva Bekeová

Eva Bekeová

V Jihlavě dne 25. února 2003

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: .26. 2. 2003

Razítko

Ředitelka školy, nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu Podpis
Titul, jméno a příjmení

Mgr. Zuzana Šimková

Zuzana Šimková

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice:

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Průměrný	<i>Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Pouze vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu</i>

Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Nelze hodnotit	—
Nebylo hodnoceno	—

Další adresáti inspekční zprávy

Následující tabulky se neodesílají, slouží pro interní potřebu ČŠI.

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Magistrát města Jihlavy - odbor školství	2003-03-12	70/2003
krajský úřad – odbor školství Jihlava	2003-03-12	69/2003

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány.

